

P.Z. br. 168

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KLASA: 022-03/25-12/57
URBROJ: 50301-04/32-25-6

Zagreb, 9. listopada 2025.

REPUBLIKA HRVATSKA
65- HRVATSKI SABOR
09-10-2025
012-01/25-01/4 65
50-25-4 - -

Hs**NP*012-01/25-01/4*50-25-4**Hs

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

PREDMET: Prijedlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o lokalnim izborima (predlagateljice: Anka Mrak-Taritaš i Dalija Orešković, zastupnice u Hrvatskome saboru) - mišljenje Vlade

Veza: Pismo Hrvatskoga sabora, KLASA: 012-01/25-01/4, URBROJ: 65-25-3, od 3. srpnja 2025.

Na temelju članka 122. stavka 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, br. 81/13., 113/16., 69/17., 29/18., 53/20., 119/20. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 123/20. i 86/23. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske), Vlada Republike Hrvatske o Prijedlogu zakona o izmjeni i dopuni Zakona o lokalnim izborima (predlagateljice: Anka Mrak-Taritaš i Dalija Orešković, zastupnice u Hrvatskome saboru), daje sljedeće

MIŠLJENJE

Vlada Republike Hrvatske predlaže Hrvatskome saboru da ne prihvati Prijedlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o lokalnim izborima (u daljnjem tekstu: Prijedlog zakona), koji su predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijele Anka Mrak-Taritaš i Dalija Orešković, zastupnice u Hrvatskome saboru (u daljnjem tekstu: Predlagateljice), aktom od 2. srpnja 2025., iz sljedećih razloga:

Prijedlogom zakona predlaže se u članku 9. Zakona o lokalnim izborima („Narodne novine“, br. 144/12., 121/16., 98/19., 42/20., 144/20. i 37/21.; u daljnjem tekstu: Zakon) dodati stavak 4. kojim bi se propisalo da je kandidacijska lista u skladu s načelom ravnopravnosti spolova iz stavka 3. toga članka ako je na listi najmanje 40 % pripadnika podzastupljenog spola te ako su žene i muškarci na listi istaknuti naizmjenice (tzv. „zip sustav“), a lista na kojoj nije zastupljeno najmanje 40 % pripadnika podzastupljenog spola i na kojoj žene i muškarci nisu istaknuti naizmjenice nije pravovaljana.

Nadalje, Prijedlogom zakona predlaže se u članku 15. Zakona, izmijeniti stavak 2. na način da političke stranke samostalno utvrđuju svoje stranačke liste i redoslijed na njima istaknutih kandidata, na način predviđen statutom političke stranke, odnosno u skladu s posebnim statutarnim odlukama te u skladu s odredbama članka 9. stavka 4. Zakona.

U obrazloženju Prijedloga zakona, Predlagateljice, između ostalog, navode kako se predmetnom izmjenom i dopunom Zakona o lokalnim izborima, želi osigurati da se propisane kvote za podzastupljeni spol uistinu i poštuju te da se također osigura, ne samo prisutnost na listama, nego i izbor podzastupljenog spola u predstavničkim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Stoga predlažu uvođenje „zip sustava“ odnosno par-nepar modela prema kojem je svaka druga osoba na listi suprotnog spola te da se propiše da liste koje nemaju 40 % podzastupljenog spola i „zip sustav“ nisu pravovaljane.

Vezano za prethodno navedeni Prijedlog zakona, Vlada Republike Hrvatske ističe sljedeće:

Uvodno se ukazuje na odredbu članka 3. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 85/10. – pročišćeni tekst i 5/14. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske; u daljnjem tekstu: Ustav), prema kojoj su, između ostalog, jednakost, ravnopravnost spolova, vladavina prava i demokratski višestranački sustav najviše vrednote ustavnog poretka Republike Hrvatske i temelj za tumačenje Ustava.

Nadalje se ukazuje i na ustavnu odredbu sadržanu u članku 14. Ustava, prema kojoj, između ostalog, svatko ima prava i slobode neovisno o spolu, kao i na odredbe članka 6. Ustava sukladno kojima je osnivanje političkih stranaka slobodno, a unutarnje ustrojstvo političkih stranaka mora biti sukladno temeljnim ustavnim i demokratskim načelima.

Zakonom se, između ostalog, uređuju izbori članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Pravo predlaganja kandidacijskih lista na lokalnim izborima, sukladno članku 15. Zakona, imaju sve političke stranke registrirane u Republici Hrvatskoj na dan stupanja na snagu odluke o raspisivanju lokalnih izbora. Kandidacijsku listu na lokalnim izborima može predložiti jedna politička stranka te dvije ili više političkih stranaka. Političke stranke samostalno utvrđuju redoslijed kandidata na kandidacijskim listama na način predviđen statutom političke stranke, odnosno u skladu s posebnim odlukama donesenim na temelju statuta. Političke stranke određuju na temelju odredbi svojih statuta ovlaštenog podnositelja kandidacijske liste.

Nadalje, člankom 16. Zakona, propisano je da birači mogu predlagati kandidacijske liste. Kada birači predlažu kandidacijske liste podnositelji kandidacijske liste grupe birača su prva tri po redu potpisnika kandidacijske liste. Kandidat ujedno može biti i podnositelj/potpisnik svoje kandidacijske liste birača.

Kada birači kao ovlašteni predlagatelji predlažu kandidacijsku listu grupe birača, za pravovaljanost prijedloga kandidacijske liste za izbor članova predstavničkih tijela dužni su prikupiti broj potpisa utvrđen člankom 11. Zakona, broj koji ovisi o demografskoj veličini jedinice.

Nadalje, člankom 9. stavkom 3. Zakona, predlagatelji kandidacijskih lista dužni su poštivati načelo ravnopravnosti spolova, sukladno posebnom zakonu.

Imajući u vidu prethodno navedene odredbe Ustava i Zakona, Vlada Republike Hrvatske smatra da se njima na odgovarajući način jamči ravnopravnost spolova prigodom kandidiranja članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na lokalnim izborima poštujući pritom pravo na slobodno političko djelovanje zajamčeno Ustavom i autonomiju političkih stranaka, odnosno birača kada predlažu kandidacijske liste na tim izborima.

Dodatno Vlada Republike Hrvatske ističe kako je upravo radi postizanja ravnopravnosti spolova kod kandidiranja, između ostalog, i na lokalnim izborima za članove predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, člankom 35. Zakona o ravnopravnosti spolova („Narodne novine“, br. 82/08., 125/11., 20/12. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 69/17.), propisano da će se političke stranke i drugi ovlašteni predlagatelji koji prilikom predlaganja lista kandidata/kinja za članove predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ne poštuju načelo ravnopravnosti spolova utvrđeno člankom 15. toga Zakona i ne vode računa o uravnoteženoj zastupljenosti žena i muškaraca na izbornim listama sukladno članku 12. istoga Zakona, kazniti za prekršaj novčanom kaznom.

Slijedom navedenoga, Vlada Republike Hrvatske predlaže Hrvatskome saboru da Prijedlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o lokalnim izborima ne prihvati.

Za svoje predstavnike, koji će u vezi s iznesenim mišljenjem biti nazočni na sjednicama Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministra pravosuđa, uprave i digitalne transformacije Damira Habijana i državne tajnike Sanjina Rukavinu, Vedranu Šimundžu Nikolić, Fadilu Bahović i Ivana Crnčeca.

mr. sc. Andrej Plenković